

Praha 24. 10. 2007

50

Léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí

Institutes for tuberculosis and respiratory diseases

Souhrn

Od poloviny 90. let došlo k výraznému poklesu počtu lůžek v léčebnách TRN a to i přesto, že zaniklo pouze jedno zařízení. Klesl i celkový počet hospitalizovaných pacientů. V současné době je na území České republiky 9 léčeben TRN s 1 026 lůžky, využití lůžek se pohybuje kolem 80%.

Summary

The number of beds in institutes for TB and respiratory diseases has markedly decreased since mid 1990s, although only one health establishment was closed. Also the total number of hospitalised patients decreased. At present there are 9 institutes for TB and respiratory diseases with 1 026 beds in the CR, bed occupancy moves around 80 %.

V České republice bylo v roce 2006 celkem 9 léčeben tuberkulózy a respiračních nemocí, s 921 lůžky. V těchto zařízeních pracovalo (v lůžkové i ambulantní části) celkem 38,18 lékaře a 190,6 ZPBD (zdravotnický personál bez odborného dohledu). V roce 2006 bylo v léčebnách TRN hospitalizováno celkem 5 678 nemocných, z nichž 554 osob zemřelo. Na 1 000 hospitalizovaných tak připadalo 97,8 zemřelých. Průměrná ošetrovací doba činila 41,8 dne, nejdelší byla v kraji Středočeském (51 dne), nejkratší v Jihočeském kraji (31,9 dne). Využití lůžek ve dnech bylo poměrně nízké. V roce 2006 činil průměr za republiku 264,6 dne. Nejvyšší byl v kraji Vysočina (314,1 dne), nejméně 151,8 dne ve Středočeském kraji.

Do pololetí roku 2007 se celkový počet lůžek zvýšil o 105 a činil tedy celkem 1 026 lůžek. Ubylo 20 lůžek v léčebně TRN v Plzeňském kraji, ale na území Libereckého kraje vzniklo ve Cvikově dětské oddělení léčebny TRN s celkovým počtem 125 lůžek vyčleněných pro děti (bývalá samostatná odborná dětská léčebna Cvikov). Jedná se o lůžka využívaná pro léčbu respiračních nemocí netuberkulózní povahy. V těchto 9 zařízeních pracovalo celkem 41,36 lékaře a 222,20 ZPBD. Celkově bylo za první pololetí roku 2007 hospitalizováno 3 471 pacientů. Využití lůžek se blížilo 80 %.

Vývoj počtu zařízení určených pro léčbu tuberkulózy a respiračních nemocí se od poloviny 90. let nijak výrazně nezměnil. V roce 1996 existovalo na území České republiky 10 léčeben TRN. V roce 2003 ukončily činnost 2 léčebny - Dětská léčebna TRN Jablunkov a Léčebna TRN - Věznice Ostrov. Od 1. 1. 2007 vzniklo dětské oddělení léčebny TRN ve Cvikově.

Zatímco v počtu zařízení nedošlo k velkým změnám, počet lůžek v léčebnách TRN zaznamenal výrazný pokles. Za posledních 10 let zhruba o 20 %. Od roku 1996 do roku 2000 se počet lůžek v léčebnách TRN neměnil a činil 1 225. Od roku 2001 docházelo k pozvolnému poklesu počtu lůžek v těchto zařízeních. Historického minima bylo dosaženo v roce 2006, kdy bylo na území České republiky k dispozici 921 lůžek pro léčbu tuberkulózy a respiračních onemocnění.

Vývoj počtu hospitalizovaných kolísal po celé sledované období. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2000. Od té doby počet hospitalizovaných osob postupně klesal až na minimální hodnotu 5 677 v roce 2006. Pacienti nejsou hospitalizováni jen s diagnózou TBC, ale také s onkologickými a respiračními nemocemi netuberkulózní povahy. V roce 2006 tvořili nemocní tuberkulózou pouze 9 % z celkového počtu hospitalizovaných. Nejvíce hospitalizovaných (téměř 57 %) připadalo na osoby s chronickými nemocemi dolní části dýchacích cest (diagnózy J40–J47).

Letalita osob hospitalizovaných v léčebnách TRN za posledních 10 let také poměrně dost kolísala. Ve druhé polovině 90. let byl patrný velmi příznivý trend snižování letality těchto osob. Nejnižší úroveň letality byla dosažena v roce 2004. Na 1 000 hospitalizovaných tehdy připadalo 84 zemřelých. O pouhé dva roky později už na 1 000 hospitalizovaných připadalo o 14 zemřelých více. Celkový počet zemřelých v léčebnách TRN se víceméně dlouhodobě nemění. Velikost ukazatele je ovlivněna celkovým počtem hospitalizovaných osob.

Využití lůžek ve dnech maximální kapacity není příliš vysoké, v posledních 10 letech se pohybovalo v rozmezí od 259,5 do 288 dne, tedy od zhruba 71 do 79 %. Až do roku 2004 se víceméně stále snižovalo. V posledních letech opět stoupl a jak již bylo zmíněno, v prvním pololetí roku 2007 se blížilo opět 80 %.

Průměrná ošetrovací doba klesala po celé sledované období. Od roku 1997 do roku 2004 se snížila téměř o 12 dnů. V posledních letech opět nepatrně vzrostla. V roce 2006 strávil každý hospitalizovaný pacient v léčebně TRN v průměru 41, 8 dne.

Vypracovala: Mgr. Romana Malečková

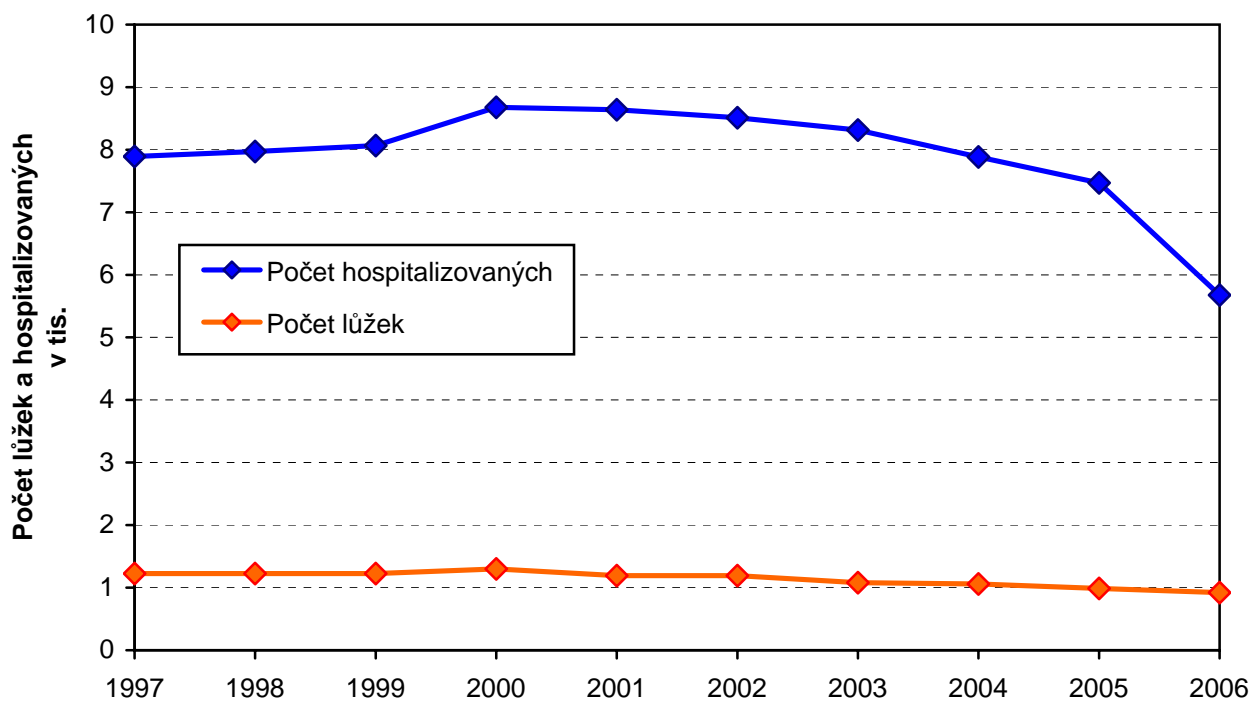
Pracovníci (přepočtené počty) v léčebnách TRN, průměrný počet lůžek v jednotlivých krajích k 30. 6. 2007

Kraj	Přepočtené počty (úvazek) celkem		Průměrný počet lůžek		Průměrná ošetrovací doba
	lékaři	ZPBD	celkem	pro děti	
Středočeský	2,00	11,00	105	0	47,5
Jihočeský	2,00	12,00	50	0	29,9
Plzeňský	9,30	35,54	175	0	43,0
Liberecký	7,80	48,06	225	125	36,8
Vysočina	10,20	47,10	180	0	44,4
Olomoucký	4,50	20,85	81	0	36,8
Moravskoslezský	5,56	47,65	210	0	43,1
ČR	41,36	222,20	1 026	125	40,5

Vývoj počtu lůžek a počtu hospitalizovaných od druhé poloviny 90. let

Rok	Počet hospitalizovaných	Zemřelí na 1 000 hospitalizovaných	Počet lůžek	Využití lůžek ve dnech max. kapacity	Průměrná ošetrovací doba
1997	7 891	123,10	1 225	288,1	47,2
1998	7 972	110,90	1 225	283,7	45,8
1999	8 066	97,00	1 225	272,6	42,7
2000	8 678	96,90	1 300	268,6	40,2
2001	8 638	88,50	1 192	269,6	37,9
2002	8 510	92,90	1 192	268,3	37,6
2003	8 313	93,80	1 080	268,9	36,5
2004	7 884	84,00	1 060	259,5	35,4
2005	7 470	87,28	987	271,2	36,3
2006	5 677	97,76	921	264,6	41,8

Vývoj počtu lůžek a počtu hospitalizovaných od druhé poloviny 90. let

Zemřelí na 1 000 hospitalizovaných

